

28. นิทานเรื่องชาวสวนกับลูก

ยังมีชาวสวนผู้หนึ่ง	เวลาจวนถึงความดาย
อยากจะสอนลูกหงหány	ด้วยหมายรู้จักทำสวน
เพื่อจะดำเนรงตระกูล	ของตนพร้อมมุลลี่ถ้วน
จึงสั่งลูกเด้าหั้งมวล	ในสวนสมบัติพ่อเมี
สั่งเสรีจ่าพลันลินใจ	ลูกใช้รำคำถ้วนถี่
จัดแหงปลงคพทันที	จำคำพ่อที่สั่งไว้
สำกัญว่าทรพย์ฝังอยู่	บุดดูในสวนไก่กลอก
กันทั่วไม่พบลิ่งได	ละเหี้ยเพดีปิใจจริงจริง
กรั้นแล้วต้นไม้มีในสวน	ดินร่วนแทกใบแตกกิ่ง
ลูกดกห้อยย้อยนอนกลิ่ง	ชาวสวนไม่นึงดูดาย
ต่างคนช่วยกันเก็บผล	ลูกดกเก็บจนเหลือหดาย
ขายแล้วได้ทรพย์มากmany	รายกว่าปีกลายทวีคูณ

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถึงคนໄ่ ถ้ามีความเพียร ก็ย่อมได้รับผลดี

29. นิทานเรื่องห้องกับตัว

ครั้งหนึ่งส่วนต่างต่าง	อยู่ในร่างกายเรา
มีอปากบรรดา มี	พันและห้องโถดีอยู่กัน
ว่าห้องไม่ทำงาน	แสนสำราญเมยอยู่นั้น
มือศีนปากและฟัน	ทำงานหนักเหนื่อยจนอ่อน
จึงเกิดอิจฉาห้อง	ต่างเห็นพ้องหยุดกิจการ
มือไม่ส่งอาหาร	ปากไม่อมพันไม่เคี้ยว
โดยหวังจะแกล้งห้อง	ที่ลำโพงให้แห้งเที่ยว
ทราบนจริงจริงเจี่ยว	ดัดสันดาบที่เฉยนิ่ง
ไม่ชาทั้งร่างกาย	กระวนกระวายไปทุกสิ่ง
อ่อนเพลียไม่ไหวติง	หมดเรี่ยวแรงเหมือนจะตาย
ทุกส่วนเริ่มสำนึก	คิดตรองตรีครุความหมาย
อวัยวะในร่างกาย	ต่างอาศัยพึ่งพา กัน
จะแยกกันมิได้	หากแยกใช้รัตยาแม่นมั่น
อาศัยไม่ตรีกัน	จึงดำเนินไปด้วยดี

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า กิจธุระอันใดที่ต้องช่วยกันทำให้คน ถ้าคนเหล่า
นั้นเกี้ยง攘ยังไม่ป่องคงช่วยเหลือกันและกัน ปล่อยให้เสียการก็เสียประโยชน์ของคน
เหล่านั้นด้วยกันทุกคน

30. นิทานเรื่องเทพารักษ์กับคนตัดไม้

ยังมีชาวป่า แม้เง็งแรงหนักหนา ดัดตันไม่ให้ถูก
 อุยรัมคำชา ratio ทำขวนหอุดไป พลัดตกนใน น้ำลึกให้ลุน
 ชาวป่าตะลึง เสียใจสุดซึ้ง หนทางอันจน
 ว่ายน้ำไม่เป็น ลำกีบเหลือทน หากรนในชล คงจะน้ำตาย
 จึงนั่งจับเจ้า ร้องไห้กอดเด็ก ปานเชพสลาย
 ฝ่ายเทพารักษ์ ร้องทักษางกาย ร้องไห้ฟูมฟาย ด้วยเหตุอันใด
 ชาญนั้นเล่าความ เทพารักษ์ตาม ขวนจนน้ำใช้ร
 เทวนอกเจ้า อย่าเคร้าเสียใจ เรงานขวนให้ โดยไม่รีรอ
 แล้วนำขวนทอง เป็นประกายส่อง นำเข้ามาจ่อ
 น้ำใช้ขวนกำน พนพานแล้วหนอน ตอบไม่รังรอง มิใช่ของเรา
 เทเวณไม่ใหม่ ได้ขวนเงินใช้ร ว่าวันเป็นเงา
 เอาเชิงองท่าน เชิญวานรับເອາ ชาวป่าหน้าเครา มิใช่อีกครา

คราวนี้เทพารักษ์ นำขวนเหล็กหนัก มาให้ดังว่า
 ชายนั้นดีใจ กราบไหว้เทวา ขอบคุณหนักหนา ขวนข้าจริงจริง
 เทวดานิ่งคิด ชายนี้ดวงจิต ชื่อสัตย์ทุกสิ่ง
 มอบขวนเงินทอง ทั้งสองงามพรั่ง ชายนั้นนั่งนี่ ขอบคุณเทวา
 ครั้นเพื่อนบ้านรู้ เรื่องราวเล่าสู่ แพร่หลายนักหนา
 มีชายอีกคน โลกลันเหลือค่า เข้าไปในป่า โყนขวนลงชาร
 แล้วนั่งร้องไห้ กอดเข่ารำไร แสนเสียดายขวน
 ครั้นเทพารักษ์ ประจักษ์ช้านาน งมสิ่งต้องการ คือขวนทองคำวัว
 จึงร้องถามได้ ขวนเจ้าใช้ไหม สีทองสกาว
 ชายนั้นรีบตอบ เห็นชอบที่กล่าว ขวนทองคำวัว เป็นของฉันเอง
 ฝ่ายเทพารักษ์ จึงได้ประจักษ์ คนโกรงโผล่เงง
 จิตละไมบนมาก ปราศจากยำเกรง ขวนของตัวเอง ไม่มงมให้ไป
 ผู้ชายคนนั้น นั่งซึมอยู่นั่น รู้สึกเสียใจ
 ขวนเหล็กเงินทอง ที่ป่องหวังไว้ หลุดลอยห่างไกล เพราะไร้สัจจา

%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า หากประโยชน์ด้วยความชื่อสัตย์แน่นอน ดีกว่าหาด้วย
 ความเท็จ

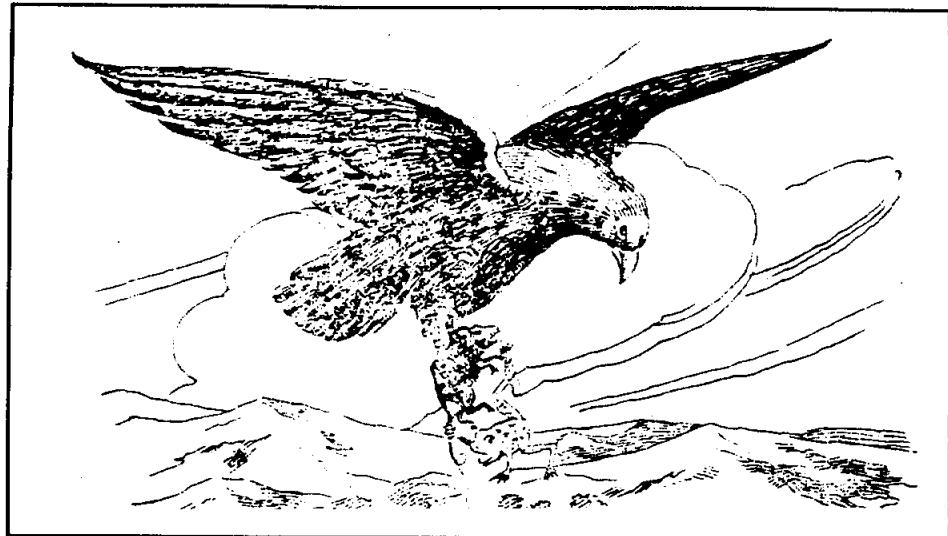
31. นิทานเรื่องนายพรานกับไก่ฟ้า

ครั้งหนึ่งยังมีพราวนี้พร ชิงข่ายดักเป็นค่ายกล	เดินทางเข้าในไฟร์สแตท ไก่ฟ้าบินวนผ่านมา
มองเห็นเม็ดข้าวกระจาบ	ที่นายพรานล่อแน่นหนา
จึงร่อนลงจากนภา	จ้องหาจิกกินเพลิดเพลิน
จนล่วงเข้าไปติดข่าย	พยาภานดื้inhายบินเหิน
กลับติดยุงยากยับเยิน	ที่สุดเพชรัญญาพราน
ครั้นจับไก่มาอุ้มไว้	ตัวไก่นั้นนำสาร
ไก่กลัวจนสั่นสะท้าน	วิงอนนายพรานปล่อยไป
เมื่อตัวเรารอดชีวิต	จะคิดล่อลงเพื่อนให้
มาติดข่ายนายพรานี้พร	โปรดไว้ชีวิตสักที
นายพรานครั้นได้ฟังกล่าว	ปัวครัวในใจเหลือที่
จึงค่าไก่ฟ้าอัปริ้	คิดเอาตัวดีปลอดกัย
ลงเพื่อนมารับทุกข์ท้น	ส่วนตนคัวรอดไปได้
อยู่ก็หนักแผ่นดินไชร	จึงเชือดคอให้ตายลง

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่คิดร้ายแก่เพื่อนเพื่อประโยชน์ของตนฝ่ายเดียว ย่อมเป็นความเสียหายแก่ตนอีกขึ้น

32. นิทานเรื่องหนูกับกั้งเหยี่ยว

หนูดัวหนึ่งหากินตามท้องนา
ได้ขอบพอคุณเคยเลยป่องคง
ต่างออกเที่ยวหากินทุกเข้าเย็น
แต่จะไปไกลไม่สะควรครั้น
หนูจึงว่าเรามาผูกตื๊นให้ติด
แม้นจะเดินทางไกลที่ได้ได
ครั้นวันหนึ่งพบมีงอยู่ข้างหน้า
หักกิ่งก้านดอกใบอร่อย
เหมากว่าข้าคำเด่นเย็นดียิ่ง
ส่วนหนูนาติดต้อยกอขอกไป
เหยียดดัวหนึ่งบินมาถลาร้อน
ใจหนูติดเข็นไปไม่ร่อริ
เหยียดกินเหยียดหักกันและหักหนู
นี้ เพราะเพลิดเพลินหนอนจึงมรณะ

ครั้นแล้วมาพยบกบที่ริมหนอง
สัตว์ทั้งสองสัญญาเป็นเกลอกัน
ชนิดเข่นกลมเกลียวที่เดียวนั่น
กบเดินช้าหันนั่นไม่ทันใจ
หากท่องเที่ยวก็จะชิดไม่ไปไหน
ก็จะไม่พลัดพรากจากกันจร
ดูน้ำท่าเย็นในสนับสolon
กบกระโดดลงก่อนเบิกบานใจ
ลืมทุกลงว่าหนูอยู่ใกล้ใกล้
กีขาดใจตายพลันโดยทันที
แลเห็นก้อนหนองดายจึงหมายรี
กีพอดีผูกติดกับขี้นม
ซึ่งทั้งคู่แสบอร่อยเป็นหนักหนา
เป็นอุทาหรณ์ไว้ใส่ใจจำ

% %

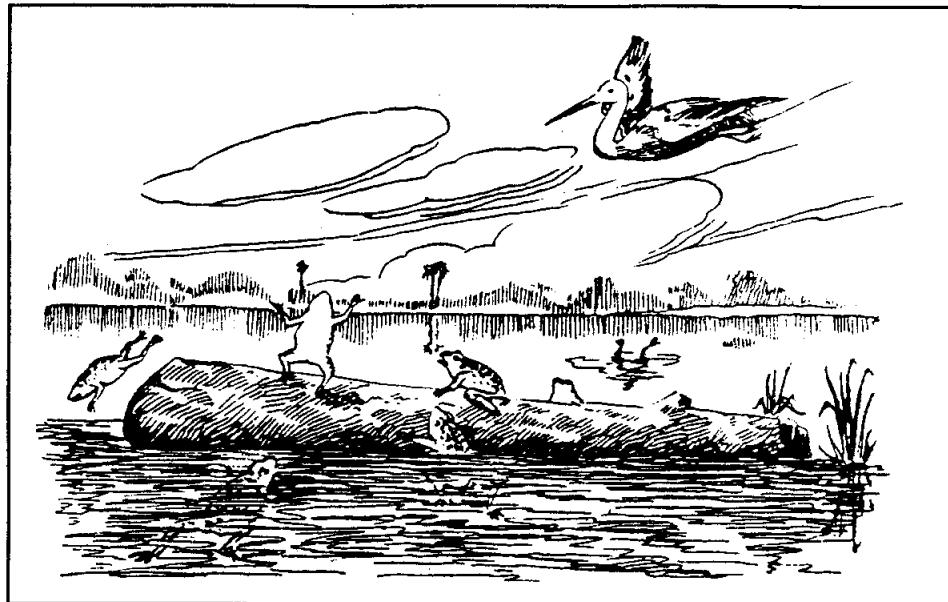
นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การที่เห็นแต่แก่ความสนุกเพลิดเพลินของตัวเองฝ่ายเดียว ไม่นิກถึงความทุกข์ของผู้อื่นบ้าง ย่อมกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ตนได้

33. นิทานเรื่องราชสีห์ชันสูตรลมหายใจ

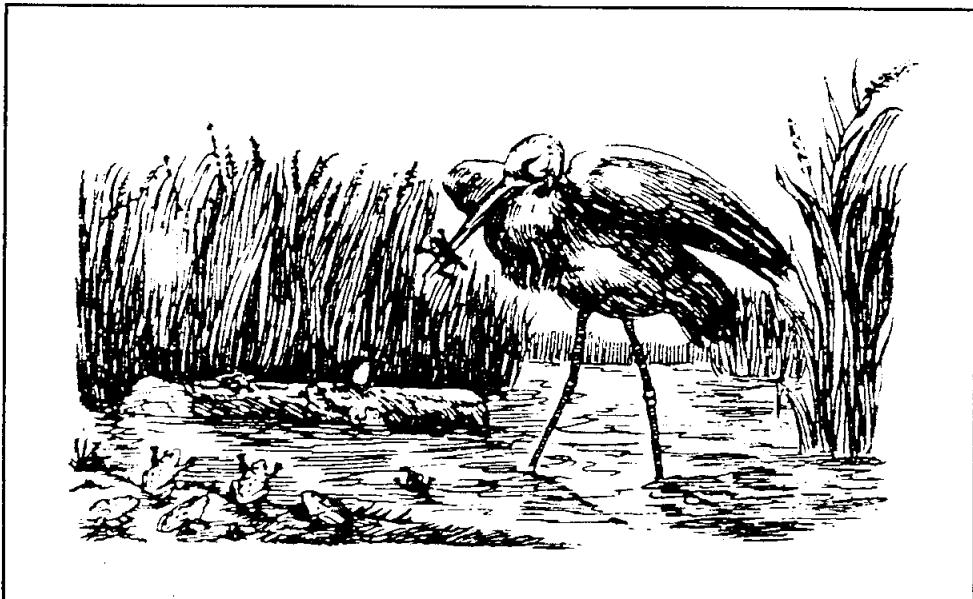
ราชสีห์ด้วหนึ่ง	อยากไกรรัชช์	กลินลมหายใจ
ของคนที่มี	กลินนี้เข่นໄร	จิงดานแแกะไซร์
แกะบอกว่ากลิน	เหม็นสุดทนสื้น	แทนวายชีว่า
ราชสีห์โกรธจัด	ໂດດกັດຄອບາ	กินເສີຍເດີຫານາ
ครົ້ນເດີນຕ່ອມາ	ຈິງພນໜາປໍາ	ຮັນຫາເວົວ່ຽວ່ື
ราชสีห์ດາມໄດ້	ຫາຍໃຈກິລິນນີ້	ກລິນເປັນອຍ່າງໄປ
ໝາປ່າຮັ້ນຄຣານ	ຮອງຕອນຄໍາດາມ	ຍກຍອເຂົາໄວ້
ລມໜາຍໃຈທ່ານ	ຫອມຫວານເຊື່ອໃຈ	ໂກຮແຄັນມີຫາຍ
ຕຽງເຫຼັດນັກັດ	ທັ້ງເໜື່ອງທັ້ງຟັດ	ຈນໝາປ່າຕາຍ
ກົນແລ້ວราชສື່ຫ	ຫລືກລື້ລັບກາຍ	ພບຈິງຈອກໝາຍ
ຈິ້ຈອກຮູ້ທີ	ເຫັນທ່ານີ່ມີຕື່	ຫາກບອກທຸກສິ່ງ
ຈະກຳລ່າວຍກຍອ	ຫວີ້ອພັດຕິດິງ	ราชສື່ໂກຮຍິ່ງ
ຈິງກຳລ່າວຕັດຄວາມ	ວ່າທີ່ທ່ານຄາມ	ເຮາເປັນຫວັດໄ້ຜັນ
ຄື່ນຄົມກິລິນທ່ານ	ຫ້ານານເພີຍໄດ	ໂປຣດອຍ່າດາມເລຍ
ราชສື່ກົນັນຝຶ່ງ	ຈົນີ່ໜີ່ຫຼຸດຍັ້ງ	ຜ່ານໄປເພີຍເໝຍ
ຝ່າຍໝາຈິ້ຈອກ	ເດີນອອກໜ້າເງິຍ	ທີ່ພັນກັບພານ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรักษาหลักเลี่ยงไม่เกี่ยวข้องแก่คนพาก ย่อมเป็นคุณแก่ตัวมาก

34. นิทานเรื่องกบเลือกนาย

<p>มีกบผู้หนึ่งอาศัย น้ำนี่เป็นชีวิตรوا</p> <p>ครั้นอยู่นานเบื่อระอา โปรดส่งนายมาคุ้มครอง</p> <p>เท่านี้ความเงียบของ จังทั้งขอนไม้ท่อนใหญ่</p> <p>เสียงดังสนั่นหวั่นไหว เป็นคลื่นคลอกลัวลมม่าน</p> <p>ครั้นเสียงสงบมินาน ว่ายน้ำเข้าไปปอมดู</p> <p>เห็นขอนไม้ลอดย้น้ำอยู่ เป็นปายสนุกสนาน</p>	<p>อยู่ในบึงใหญ่ ร้องทุกช์เทว</p> <p>หมู่กบหงษ์สอง น้ำกระเพื่อมไป</p> <p>กบหนึ่งกล้าหาญ เกาะขอนสักครู่</p>
---	--

อยู่งามมิชาภินาน
เมื่อหน่ายขอนไม้นายตน

อ่อนหวานเทวอาอีกหน
ปักป้องคุ้มครองผองกัย

เทวรูสีกบัดใจ
จับกนกินทุกทุกวัน

ไม่ชาเหล่ากบผุ้งนั้น
จากนึงไปใหญ่น้ำใสเย็น

กบเกิดรำคาญ
ขอนายลักษณ

ส่งกระสาไป
หมดสื้นสูญพันธุ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความทะเยอทะยานอย่างได้ไม่รู้จักประมาณ ย่อมเป็นการ
หาภัยได้ตัวเอง

35. นิทานเรื่องยาวยักษ์กับหนอ

ครั้งหนึ่งมีขายแค่	ตัวแก้แค่เพราโรคตา
มองไม่เห็นสักครา	ให้เด็กพาไปหาหนอ
หนอจ้าฉันตามว่า	ไม่ต้องกลัวฉันร้องขอ
ทรัพย์ฉันมีเพียงพอ	จะจ่ายค่ารักษาหาย
ครั้นหนอไปถึงบ้าน	ตะลึงลานสิงของหลาย
อย่าเลยทำอุนาญ	รักษาไปให้หายช้า
ทุกวันค่อยหินจวย	ขาดหีบถ่ายชาบท้อชา
เครื่องใช้ดีมีอนาคต	จนหนนดลันไม่เหลือหลอ
ครั้นแล้วจึงใช้ยา	ป้ายสูกตายายจนพอ
ตายายเร็วจริงหนอ	เห็นชัดเจนเหมือนเช่นเดิม
หนอจึงทางเงินยา	ก็ด้วยหมายได้ทรัพย์เสริม
ขายไปให้เพิ่มเติม	จึงฟ้องศาลพาลเณโก
ขายบอกคุลาการ	หนอสาสารณ์โคงอักโข
รักษาเพียงเล็ก	ไม่หายจริงยิ่งมีค้มว
ตายังมองไม่เห็น	ถางถางเป็นเพียงสลัว
หนอควรรักษามั่ว	ไม่ให้ทรัพย์ตามสัญญา

% % % % % % % % % % % % % % % %

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้มากและเห็นแต่แก่เด็กแก่น้อย ย่อมตัดประโยชน์ที่คนยังจะได้ต่อไปภายหน้าอีกเป็นอันมาก

๓๖. นิทานเรื่องต้นไทรกับต้นอ้อ

คืนหนึ่งเกิดพายุกล้า
ต้นไทรต้นใหญ่รูมน้ำ
ละเรือยามาตามคลื่น
ต้นอ้ออีนริมน้ำนอง
จึงถามต้นอ่อนนั้นว่า
พัดแรงท่านไม่เป็นไร
ต้นอ้อร้องตอบด้วยดี
พวงเราไม้อ่อนลมพา
ลมจึงพัดผ่านเราไป
ต้นไทรได้ฟังการน
ไม่เลิกรู้จักผันผ่อน
เราเป็นต้นไม้ใหญ่ไว้ร

ลัมแรงพัดพากะหน่าน้ำ
ล้มคว่ำตอนรากโดยล่อง
ติดนิ่งต้นอ้อชาหยอนง
ต้นไทรข้องมองแปลกใจ
เมื่อคืนนี้พายุใหญ่
หรือพายุไม่ผ่านมา
พายุเร็วเท่านักหนา
ເອนสูญโฉนมาตามลม
พวงเราจึงไม่อาจล้ม
นึกชุมต้นอ้อในใจ
โ้อนอ่อนหลีกหลบกัยได้
แข็งขึ้นจึงได้อันตราย

% % % % % % % % % % % % % % % %

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่าการต่อสู้กำลังที่มากนั้นมงที่ต่อสู้ด้วยอ่อนดีกว่าต่อสู้ด้วยแข็ง

37. นิทานเรื่องhmaจึงจากกับราชสีห์

hmaจึงจากคัวหนึ่งกอยอาสา
ติดตามไปเข้าในพนาดี
วันหนึ่งสัตว์ทั้งสองจ้องหาเหยื่อ⁺
จึงบอกกับราชสีห์ที่เชี่ยวชาญ
ราชสีห์รู้ว่าhmaจึงจาก
หากพบเนื้อป่าเขาลำเนาเนิน
hmaจึงจากเห็นท่วงท่าราชสีห์
จึงบอกกับเจ้าป่าว่าคราได
จะนำเนื้อมาให้ราชสีห์
ราชสีห์ยอมดให้ทดลอง
ครั้นแล้วรีบวิงไปที่ในป่า
กระเดดขึ้นตะกรูบพลันในหันได
จึงยิงครรปไปยังสัตว์ทั้งสอง
สัตว์ทั้งสองแผลดันลื้นชื้ว่า

รับว่าjaเป็นบ่าวราชสีห์
ทุกถิ่นที่ตอบสนองสิ่งต้องการ
hmaจึงจากพบนื้อนังสาหาร
เชิงชำนาญจับเนื้อเดิดเชือเชิญ
จนูกໄวให้ออกแต่เนินเนิน
จึงค่อยเชิญราชสีห์เริร์ไป
ของอาจดจับเนื้อเชือถือได้
พบนื้อให้ข้าจับขารับรอง
ขอท่านจงยินดีตอบสนอง
hmaจึงจากคนองลำพองใจ
แลข้างหน้าพบกวางกระจ่างใส
เพอญให้พับพวนตามกวางมา
ศรดกต้องหั้งกวางและหั้งhma
นีแหลกหนามิควรที่มีเคราะห์กรรม

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความทะนงตัวอย่างจะมีอำนาจเกินสมควร ย่อมเป็น อันตรายแก่คัวได้

38. นิทานเรื่องแม่เนื้อกับนายพرانป่า

ครั้งหนึ่งยังมีแม่นือ	ออกท่องเที่ยวเพื่อ
และเลื้มหอยกินเพลิดเพลิน	เหลือบเห็นพرانเดิน
ครั้งแล้วแม่นือเผอิญ	คิดหาทางไป
ถือหน้าไม้มามาต์ไกล	ครั้นนายพرانมา
แม่นือมีความตกใจ	ไปร่วมมือช่อน
หลึกหนีรอดพันพرانป่า	ตรงเชิงเดาวัลย์
หากหนีกลางแจ้งนั้นนาน	
คงถูกยิงตายแน่นอน	
ครั้นหนีลอดไม้ซอกซอน	
ขึ้นนิ่งตะลึงตัวสั่น	
นายพرانเข้าใกล้ชิดพลัน	
แม่นือชอกช้อนทันที	

นายพرانมองไม่เห็นมี
จึงเดินผ่านเลยเนื้อไป

ฝ่ายแม่เนื้อเห็นปลอดกับ
สาวลัยกินจนพุ่มโปรดร่วง

นายพرانแลเห็นจึงโกร่ง
ยิงถูกแม่เนื้อทุรดลง

แม่เนื้อก่อนตายจึงปัลง
ได้รับผลกระทบมรณ่า

คิดว่าเนื้อนี่
จึงและเลื่นไป

คันธูโคง

เนรคุณเขากง

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความที่คิดร้ายต่อผู้บุกเบิกของรักษาเรา ย่อมเป็นอันตรายแก่
ตนเอง

39. นิทานเรื่องหมาดุ

ชาวน้านเลี้ยงหมา มันมีสีดา มักชอบลองกัด
 เจ้าของเครื่องครัวญู ลูกพรวนผุกมัด แขนกอรู้ชัด ไปไหนได้ยิน
 หมานั้นเข้าใจ เจ้าของผูกให้ ของดีทั้งสิ้น
 เป็นเครื่องแต่งตัว เชิดหัวเคยชิน อวดไปทุกถิ่น เหล่าหมาด้วยกัน
 หมาต่างชื่นชม ยกย่องกันจน ว่าหมาตัวนั้น
 มีเครื่องประดับ รองรับงานครั้น แต่ไม่ซ้ำแพ้น รู้สึ้งหมาเด่า
 หมาแก่เข้าใจ จึงแกล้งใจ เหล่าหมาอย่าเหลา
 หมาผูกพรวนชัด ลองกัดคนเข้า ลูกปราจາเนา ความชั่วนั่นวี

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า เครื่องประดับสำคัญอยู่ที่ความดี ความชั่วของผู้ที่ใช้
 เครื่องประดับนั้น ถ้าเครื่องประดับเป็นเครื่องหมายความชั่วแล้ว ก็เป็นเครื่องปราจนาทาง
 เครื่องประดับไม่

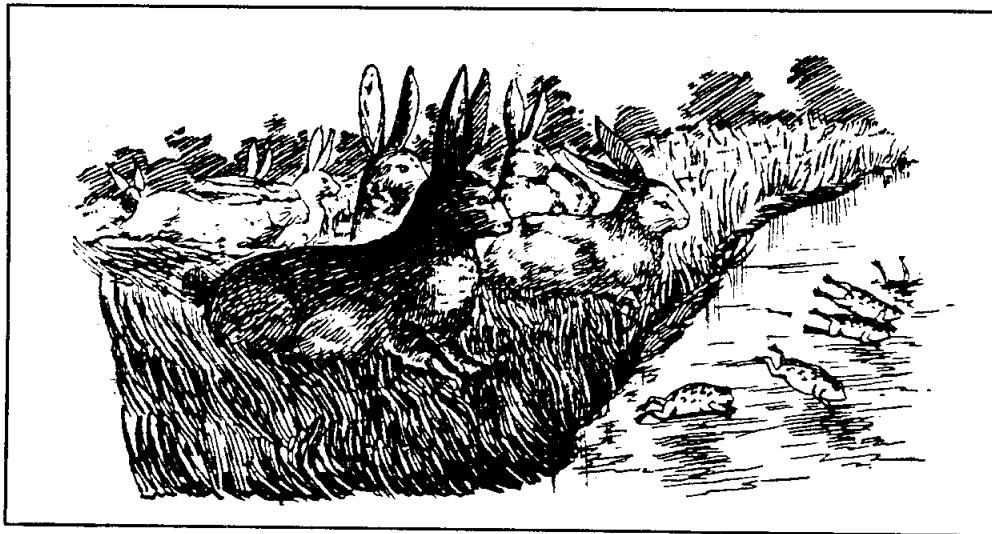
40. นิทานเรื่องพ่อค้าเกลือกับโภคต่าง

วัวต่างของพ่อค้าเกลือ ตอนมื้อเช้าวันนานมา วันหนึ่งวัวค่อยก่ออยเดิน ก้าวพลาดตกน้ำทันที ของที่บรรทุกมาหลัง หากลงแช่น้ำร้าวไร พ่อค้าเกลือเห็นวัวโกร วัวต่างแกลังทำประวิง นุนอุ่มน้ำชุ่มแซ่บ วัวทำเท่นนี้ครั้งไร กราวหลังวัวต่างจึงเข็ค หรือกล้ากระทำซ้ำเดิน	เจ้าของเอื้อเพื่อหนักหนา รู้ค่าวัวต่างอย่างดี ผ่านเนินห้วยหารท้องที่ เกลือนีลະลายหมดไป วัวต่างคิดครั้งไหนไหน ของบนหลังไชร์เบาจริง จึงโยงผุนไว้ทุกสิ่ง แล้วกลิ้งลงน้ำทันใด หนักล้าสุดเดินขึ้นได้ ก็ต้องหนักไปกว่าเดิน ไม่เครียดเตร่ทำซักเหิน แล้วเริ่มทำดีต่องกัน
---	---

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนโกรเงาเบริกบนเขาน้อยนัก เขาคงรู้เท่าทำไทยคนโกรให้สมกับที่โกรเขาได้

41. นิทานเรื่องกระต่ายป่ากับกบ

ยังมีกระต่ายป่า ริมแม่น้ำร้างช้านาน ครั้งเมื่อฝูงกระต่าย วัวความมีได้เงิน วิ่งหนีเข้าซ่อนซุก เช่นนี้มาตราบจน จึงนาปรึกษากัน ตกใจทุกทุกที ต่างพร้อมใจกันว่า จะได้ไม่อันอย วิ่งจนถึงลำธาร เห็นกบตื้นตกใจ กระต่ายเส่าจะงัก เราใช่ตกใจชา ฉะนั้นพวกเรารอย่า พร้อมกันกลับล้าเนา	ต่างออกมหาอาหาร ทุกเวลาเข้าและเย็น ออกกระชาญเลึมหัญหืน หาดว่าจะทำร้ายตน กอหัญหูกท้วงแห่งหน เมื่อหน่ายยิ่งที่วิ่งหนี อญช้าพลันไม่สุข ฝูงวัวความที่โกล้าภัย เรากำมาก่าด้วยตา คำบาก คนอึคือไป หมายประหารชีวิตให้ร กระโจนลงที่ในน้ำ พากเพื่อนรักโงยิ่งล้า พากอื่นเป็นเช่นพากเรา อญเป็นสุขทุกเข้าเย็น
--	--

%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า บางทีรู้สึกว่าตัวมีความทุกข์ร้อนยิ่งกว่าผู้อื่น แต่ที่จริงผู้ที่เขามีความทุกข์ร้อนกว่าตัวยังมี เพราะฉะนั้นในการที่จะทำอะไรไปด้วยความรู้สึกทุกข์ร้อน ควรพิจารณาเสียให้มากก่อน

42. นิทานเรื่องกว้างกับเสือ

กว้างตัวหนึ่งและเลี้มหมูอาหารกินเพลิน
เห็นนายพรานถือหน้าไม้มีเล็บหมายปอง
กว้างตกใจรัวกลัวตัวสั่น
พรานสะกดครอบประชิดติดตามไป
จึงวิงเลยล่วงลำไส้เข้าลำไส้เสือ
พรานเลยไปช่วยให้ไม้มายมด
เสือหมอบฟุบอยู่ข้างระหว่างหิน
ก่อนกว้างสันใจวันซีวาวาย
หนีนายพรานมาปะจอมพยัคฆ์
อันตรายมากล้นพันประมาณ
อยู่ແဏวนเนินชาบป่าเหลือนตาจ้อง
ด้อมด้อมมองที่อยู่ในหมู่ไม้
กระโดดหนีเข้าไปพลันสนั่นไหว
กว้างเห็นใจนัดว่าใช้รันไม่รอด
หวังว่าเผื่อลีกัยไปตลอด
กว้างก็ปลดปราศภัยอันตราย
กว้างล่วงถินเดื่องนักดอพับหมาย
ร้องว่าตายเพราะประมาทไม่คาดการณ์
ช่างร้ายนักทั้งผองสองสถาน
ย่อมเปรียบป่านทุกย่างก้าวที่เท้าเดิน

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การที่จะหลบหลีกอันตราย งดงามเสียให้รอนคงก่อน
ระวังอย่าวิงเข้าไปหาอันตรายเข้าอีกได้

43. นิทานเรื่องลิงกับคนทอดแห

ชายหนึ่งทอดแหริมคลอง เพียงเรือไวริมคลิ่ง	น้ำเปลี่ยนผีงนอง
ชายน้ำมีหว้าใหญ่ยิ่ง ออกลูกสุกคลเคลือหดาย	แผ่นทั้งก้านกิ่ง
ลิงปลิดหว้ากินเดียว cavity ลงมาเห็นชายเหวี่ยงแห	เหลี่ยมของข้างกาย
นึกจะนั่งเพ่งสายตาแล้ว ลืมกินลูกหว้าบัดคล	เอื้ะอะไรแన่
ชายนั้นทอดแหเพลินจน ผูกเรือทิ้งไว้กลับไป	หัวข้าวเหลือทน
คิดว่ากินข้าวแล้วไชร์ ทอดแหแต่ต่ออีกจนพอ	จะกลับมาใหม่
ลิงเห็นคนกลับแล้วหนอน รีบได้ลงเรือทันที	ตัวยิ่งจดจ่อ
จับแหทอดปลาเริรี่ พันมือพันศีนลิงยุ่ง	แหใหญ่เหลือที่
ยิ่งดันยิ่งพันกันนุ่ง แหพันดัวม้วนลงไป	ลิงตกน้ำพลุ่ง
ก่อนลิงจะว่าสาใจ ตัวเองที่ชอบสูร์	สมน้ำหน้าไชร์

%%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จะทำการลิง'ได้ต้องรักประณามกำลังตน อย่าหลงไปว่า
ใครเขาทำอะไรได้แล้วเราจะทำเหมือนเขาไปได้ทุกอย่าง

44. นิทานเรื่องคนเลี้ยงแพะกับลูกเสือ

ครั้งหนึ่งยังมีพ่อค้า	ปล่อยฝูงแพะหาเลื้มหญ้า
ข้างทางรถไฟไปมา	เข้าไปลัดเดาะตัดไม้
เพื่อนำมาทำเป็นคอก	เดินออกถึงเชิงเขาใหญ่
จึงพบลูกเสือทันได	หลงจากแม่ไทรรำพัง
จับตัวเอามาเลี้ยงหัด	ขโมยแพะกัดฉนัม
ลูกแพะขาวบ้านหายจัง	ลูกเสือมีพลังจับมา
วันไหนขโนยส่องตัว	เสือกัดกินทั่วตัวหนา
ให้เจ้าของเพียงเอกสาร	เช่นทุกวันมาเนื่นนาน
วันไหนขโนยไม่ได้	ลูกเสือก้มีงุนจ่าน
รอถึงกลางคืนค่อยคลาน	จับแพะของบ้านตัวเอง

% %

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การคิดหากำไรโดยชนนี้ได้ตัวในทางมิชอบ ลงป้ายมักจะเสีย
กำไรชนน์ดอนเอง

45. นิทานเรื่องคนเลี้ยงวัวกับวัวหาย

วันบ้านผุ่งหนึ่ง เจ้าของบ้านเจึง ปล่อยให้กินหญ้า
อยู่ที่กลางทุ่ง หมายมุ่งไกลด้า จะไปปะมา มองเห็นได้ดี

วัวเจ้าปีญญา ตัวหนึ่งคิดว่า หากินกับที่
เพื่อนผุ่งมากมาก หายากเต็มที่ หญ้าเขียวขาวจี จะมีที่ไหน

จึงคิด申博ลี๊ จากผุ่งตัวหนึ่ง หากินไกล้กโกล
ชายป่าลำพัง คงยังจะได้ หญ้าอ่อนอ่อนไฟร์ กินให้พุงกาง

นิชามินาน ราชสีห์อาจหาญ ได้กลืนสาบสาง
เห็นวัวกินหญ้า เดินหน้าอ่ำพราง อ้อมหน้ามาขาว กระโจนกัดปลา

ครรนวัวลันซิพ ราชสีห์รื้น คานวัวไปถ้ำ
เวลาบ่ายคล้อย คนค่อยต้อนร้า นับวัวเกือนค่า รู้ว่าวัวหาย

จึงเกี่ยวตานหา เหนือเด่นอยเมืองล้า ไม่พนง่ายดาย
 กระปุ่หัวบันบาน พบพานเพียงกาย หมูเปิดถวย เจ้าขาเจ้าปา
 ครั้นเดินเริร์วี พบราชสีห์ กัดวักกินขา
 กีตอกใจกล้า สั่นรั้วรองว่า โปรดเกิดเจ้าข้า รอดตายความว้า

% %

นิทานเรื่องนี้ตรงกับสุภาษิตที่ว่า “เสียน้อยเสียมาก เสียนากเสียง่าย” คือสอนให้รู้ว่า เมื่อเราเสียของอะไรไปบ้างเล็กน้อยแล้ว ก็อย่าบ่นรำไว หรือวุ่นวายให้เกินไปนัก เกิด้อกจะกลับเสียช้าเดินเข้าไปอีก

46. นิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ

วันหนึ่งเด็กเลี้ยงแกะน้อย	ต้อนแกะต้อยต้อย
ออกไปยังท้องทุ่งนา	ตามแนวแควป่า
ผู้งแกะและเตี๊มไม่หลับ	น่ายคล้อยสูริขัน
ถินที่ขี้สีสัน	รุ่งอรุณคอยเตือน
เด็กน้อยเลี้ยงแกะทุกวัน	หลอกด้วยมุสา
ล่วงลับได้แกะกลับเรือน	ช่วยเหลือสารพัน
เด็กน้อยมีได้แซเชื่อน	ชาวบ้านหอบหัก
ໄล์ต้อนแกะทุกวันมา	ปรากรถพยัคฆา
วันหนึ่งเกิดสนุกหนักหนา	เรียกชาวบ้านพลัน
ว่ามีเสือร้ายนักรรจ์	เด็กหลอกว่ารุ่น
บอกพวกชาวบ้านเหล่านั้น	ต่างคนเมยบจำ
เพื่อเข่นพิฆาตพยัคฆ์	จับเป็นภัยษา
เด็กน้อยหัวเราะกึกกึก	ควรนิกร์กตรอง
ໂගรถเด็กสุดที่พรพรรณ	ตัวอย่างบัดสี
ต่อมามี่นนานนักหนา	
ໄล์ต้อนกัดแกะกินกัน	
เด็กน้อยตกใจตัวสั่น	
โปรดช่วยด้วยเดิดอาบมูญ	
ชาวบ้านได้ยินงงนุ่น	
เหมือนเช่นครั้งก่อนเราจำ	
ทุกคนไปเชื้อถ้อยคำ	
ต่างคนต่างไม่นำพา	
ผู้งแกะถูกพยัคฆา	
ล้มตายมากมายกำขอกอง	
นีແຂລະມນູຍໍທັງພອງ	
อย่าทำเช่นนี้มีดี	
เด็กเลี้ยงแกะเป็นสักจី	
ควรจำเป็นอุทาหรณ์	

%%%%%%%%%%%%%

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การพูดโกหกโดยความคบง ย่อมนำผลร้ายมาสู่ตนเอง